

Vatikán zasahuje proti laickým radám v Nemecku

Paweł Chmielewski

4. augusta 2020 ✚ Cirkev ✚ Cirkevná kríza

Dňa 20.7.2020 Vatikánska kongregácia pre duchovenstvo vydala inštrukciu o farských spoločenstvách v Nemecku, ktoré začali zavádzať poplatky za udeľovanie sviatostí. Vatikánsku inštrukciu mnohí vnímajú ako pokus o zastavenie progresívcov a modernistov, ktorí sa snažia plazivo protestantizovať katolícky klérus.

Život vo farnostiach v roku 2020

Od dôb svätého kňaza Jána Mária Vianneyho sa situácia v radoch katolíckeho kléru značne zmenila. Pastoračné rozhodnutia II. vatikánskeho koncilu posilnili význam a úlohu laikov v katolíckej Cirkvi, urbanizácia a digitalizácia si vyžiadali svoju daň. Dnes sa už nedá hovoriť o „*pripútanosti k vlastnej farnosti*“, najmä nie vo veľkých mestách, kde najviac vidieť dynamické zmeny, pri ktorých si veriaci hľadajú to čo im najviac vyhovuje a kde sa proces sekularizácie Cirkvi odohráva v zrýchlenom režime. Kostoly na Západe sa vyprázdňujú, niektoré diecézy sa zatvárajú, prichádza k prvým predajom kostolov a kríza povolání si vyberá svoju krutú daň. To všetko prináša so sebou zmenu v modely farnosti, ktorý existoval v európskej civilizácii po stáročia a ktorý už dnes dá len ťažko udržať.

Rôzne reakcie, ako krízu riešiť

Kríza života katolíckej komunity a najmä spôsoby, ako túto krízu riešiť sa v mnohých krajinách radikálne líšia. Dôvodom sú miestne osobitosti a kultúrne rozdiely. Do procesu, formácie moderných farností zasahujú rôzne ideologické faktory, v minulosti nemysliteľné. Feminizmus, protestantizmus, náboženská inštitúcia sa vyvíjajú v rôznych smeroch. V reakcii na prehlbujúce sa problémy vydala Vatikánska kongregácia pre duchovenstvo dňa 20.7.2020 spomenutý špeciálny pokyn, podľa ktorého sa má „*participatívne*“ riadiť farských spoločenstiev riadiť. Dokument vyšiel v angličtine, francúzštine, španielčine, poľštine a portugalcine, text oficiálne schválil pápež František.

Boh chce rozmanitosť za sviatosti, ale nielen to náboženstiev

Niektoré farnosti na Západe, /najmä v Nemecku/ začali spájať správu sviatostí s vyberaním poplatkov. Vatikánska kongregácia tento počin dôrazne kritizuje a zdôrazňuje, že sviatosti musia byť zadarmo a prípadné poplatky majú byť len na báze dobrovoľnosti. Snahy spoplatniť poskytovanie sviatostí sú jednoznačne protestantským prvkom, ktorý je však v katolíckej Cirkvi neprijateľný. Protestantská revolúcia a protestantské náboženské predstavy, ktoré sa potichu laikom podarilo etablovať do katolíckej Cirkvi, výraznou mierou zmenili farský život a cirkevné spoločenstvá. Najviac postihnutou krajinou je Nemecko. Práve proti protestantizujúcim praktikám nemeckej katolíckej Cirkvi je namierený dokument Vatikánskej kongregácie pre duchovenstvo.

kardinál Reinhard Marx

zdroj: TASR

Farská rada ako tvorca cirkevných rozhodnutí a zákonov?

Po skončení Druhého vatikánskeho koncilu sa v európskych krajinách, od Škandinávie, cez Nemecko a Francúzsko, po Švajčiarsko, Rakúsko a Taliansko, začali vo farnostiach zvyšovať úloha a význam laikov. Rôzne farské rady s angažovanými laikmi začali vyrastať ako huby po daždi, rôzni pastorační asistenti, administrátori, manažéri a dozorcovia začali v katolíckej Cirkvi podľa protestantského vzoru posilňovať svoju úlohu a význam. Začali presadzovať nedefinovateľného „*ducha zmeny*“ a podarilo sa im v mnohých farnostiach odsunúť katolíckeho kňaza len do pozície „*odborníka na liturgiu*“. O ostatných veciach v rade farnosti rozhodujú spomenutí laici. Poradné orgány sa však nemôžu meniť na rozhodovacie orgány, kňazova úloha sa nemá obmedzovať len na slávenie Eucharistie či spoveď. Je neprijateľné, aby laici rozhodovali o sviatostiach krstu, pohreboch, správe farností, obnove kostola a najmä aby kontrolovali správu farností a finančnú situáciu vo farnosti.

Protestantizácia katolíckej Cirkvi zašla najďalej v Nemecku

Negatívny proces protestantizácie katolíckej Cirkvi sa najviac presadil v Nemecku, kde majú rady laikov aj najväčšiu moc. Nemeckí kňazi navyše čelia premyslenému tlaku, ich postavenie je oveľa ťažšie ako napríklad v Dánsku, Švajčiarsku či Nórsku. V Nemecku protestantský tlak zašiel najďalej, nemeckí laici vo farských radách už dokonca požadujú, aby boli vysvätení ženatí muži, alebo aby boli vysvätené ženy. Podľa predstáv nemeckých laických spoločenstiev by aj liturgiu slova mohla viesť laická žena, kňaz by vykonával len liturgické úkony a transsubstanciáciu. Samozrejme do záležitosti farností by kňaz nezasahoval, o financiách či predajoch cirkevného majetku by rozhodovala len laická farská rada a pastoračný tím. Členovia týchto laických rád a pastoračných tímov už začali v Nemecku rozhodovať o vzniku super-farností a spájajú jednotlivé farnosti podľa vlastných predstáv do nových cirkevných jednotiek. Títo laici nie sú podriadení kňazovi a to je neprijateľné.

Rázny stop z Ríma

Trpezlivosť Ríma nakoniec skončila, keď počas júna v Trevíre miestny biskup Stephan Ackermann, úzko prepojený s predstaviteľmi laických spoločenstiev, pripravil reformu štruktúry celého biskupstva. Na základe tejto reformy prišlo k zlúčeniu niekoľkých stoviek farností do desiatok super-farností, v ktorých začali rady laikov okamžite pôsobiť a rozhodovať. Vatikán zareagoval rýchlym a rozhodným stop, Ackermana a laické rady odstavili, čo však okamžite vyvolalo v Nemecku vlnu nevôle a vlnu odpor medzi liberálnymi a pokrokovými kňazmi i laikmi. Búrka, ktorá následne vypukla je však len predzvesťou oveľa

silnejších otrasov.

biskup Ackermann

Brzda pre synodálnu cestu?

Najnovšie vatikánske inštrukcie prijali pokrokoví nemeckí kňazi a laici ako úplnú katastrofu. Modernistickí teológovia, biskupi, kňazi a laici Ústredného výboru nemeckých katolíkov jednohlasne hovoria o „*brzde a spiatočníctve*“ Ríma a tvrdia, že Rímu sa nepodarí zastaviť synodálnu cestu. Ide o veľmi prekvapivé tvrdenie, pretože približne pred mesiacom sa predseda Nemeckej biskupskej konferencie biskup Georg Bätzing osobne stretol s pápežom Františkom a po ich spoločnom stretnutí vyhlásil, že Svätý otec podporuje synodálnu cestu.

V svetle udalostí posledných dní to vyzerá ale tak, že buď biskup Georg Bätzing „blufoval“, alebo pápeža Františka aktivity nemeckých modernistov a laikov natoľko znechutili, že sa rozhodol rázne reagovať. Nešlo by o prvý podobný prípad, rozpory medzi Rómom a nemeckými modernistami sú pomerne časté, v posledných rokoch už Rím niekoľkokrát kritizoval plazivú protestantizáciu nemeckého kléru. To čo Rím v súvislosti s Nemeckom momentálne navrhuje, vychádza prísne zo zásad kánonického práva a tým pádom zakazuje množstvo nekatolíckych prvkov, ktoré sa už v nemeckej katolíckej Cirkvi stali bežnou súčasťou cirkevného života.

Čo sa zakazuje?

V prvom rade inštrukcia pre Nemecko obmedzuje možnosti „*pastoračných laických spoločenstiev a rád, ktoré pomáhajú viesť farnosti*“. Obmedzujú sa rozhodovacie právomoci pre tieto spoločenstvá a zdôrazňuje sa, že laické spoločenstvá a rady majú kňazovi pomáhať, nie v jeho mene vládnuť. Takýto stav je neakceptovateľný, každú farnosť musí viesť kňaz, laici mu môžu maximálne vypomáhať. Sviatosti môže vysluhovať len kňaz a diakon, akékoľvek odchýlky od tejto normy môžu byť len výnimočné. Jednoducho povedané, kňaz vedie farnosť a veriaci majú radiť – aj to len vtedy, ak o to kňaz požiada. Nemeckí modernisti chceli legalizovať opačný stav vecí, pričom ak by boli ich snahy korunované úspechom, v okruhu ich právomocí by sa ocitli aj záležitosti týkajúce sa cirkevného práva či majetku.

Prekážka pre progresívcov a modernistov

Progresívci a modernisti vnímajú súčasné rozhodnutie rímskej kúrie ako krok späť. Dúfali, že sa im podarí salámovou metódou postupne presadiť zásadné zmeny v živote katolíckych komunít v duchu amazonskej synody, alebo v duchu nemeckej plazivej protestantizácie. Dokument, ktorý Vatikán v júli 2020 vydal, sťažil pôsobenie nemeckých i aj iných modernistov, ide však len o dočasné víťazstvo. Modernisti a progresívci

budú vo svojej agende pokračovať aj ďalej, času majú dosť. My ostatní ale vítame rozhodnutie Vatikánu, ktoré oslabuje možnosti modernistov s vďačnosťou.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/vatikan-vydal-dokument-proti-laickym-radam-v-nemecku/>